

İNCELEMELER

Eylül 2014 / 4 (7)

ALTI OK KIRILAMAZ

Prof. Dr. Birgl AYMAN GÜLER

İzmir Milletvekili

CHP

İÇİNDEKİLER

- -----
ALTI OKU YENİDEN YORUMLAYACAK OLANLAR 1-2
- -----
ALTI OKU SOSYAL DEMOKRASİYE KIRDIRMA SİYASETİ 2-3-4-5
- -----
ULUSALCIK VE DÜŞMAN(LAR)I 6-7
- -----
EMPERYALİST EVRENSELÇİLİK 7-8
- -----

ALTI OKU YENİDEN YORUMLAYACAK OLANLAR

21 Ağustos 2014 gnl sözler ilginç oldu.

T24 adlı bir internet gazetesine konuşan **CHP İstanbul Milletvekili Binnaz TOPRAK**, “ulusali çizginin solda yeri yok” demiş. Ona göre “CHP sadece bu kesime hitap ettiği sürece muhalefette kalmaya mahkum.” Seçimlerdeki yaklaşım sağlaşma değil, seçim koalisyonu. Mte-deyyin aday göstermek muhafazakarlık değil, inançlara karşı daha demokrat bir tutum göstermek. Avrupa sosyal demokrasisinin rotası benimsemeli.

Birgün Gazetesi’ne açıklamalarda bulunan **CHP İzmir Milletvekili Rıza TÜRMEN** de “hem ulusali hem solcu olamazsınız” yargısında bulunmuş. TÜRMEN, “CHP bu yönde önemli adımlar attı. Aradaki sıkıntılar geçiş döneminin

sıkıntıları. CHP değişti ve değişmeye devam edecek. Bu yaşadıklarımız doğum sancıları.....” TÜRMEN’e göre sancı yaratan koşullar “[1923’teki] egemenlik anlayışınızdan feragat” ve “tek tipi ulus devlet anlayışından farklılıkları kabul eden başka bir” anlayışa geçiş zorunluluğu... Yani küreselleşmenin gereklerini yerine getirip yerelleşmek gerek diyor. Bunun için de “kimsenin dışlanmadığı bir yurttaşlık tanımını oluşturmanız gerekiyor. Otoriter bir laiklikten uzaklaşıp demokratik bir laiklik anlayışına ulaşılmalı.”

Böylece CHP’de “sonbahar temizliği yapılsın” diyenlerin nasıl bir rota arzu ettikleri özetlenmiş oluyor.

Bu özetin tercümesi şudur:

1. Ulusal egemenlik ilkesinden “ulusal”ı çıkaracağız.
  2. Küresel egemenleri üzen engelleri kaldıracacağız.
  3. Anayasadan Türk vatandaşlığını çıkaracağız.
  4. Laiklik yerine sekülerizm diyeceğiz.
- Demek ki “Altı Ok”un yeniden yorumlanması böyle olacak. Yani en önce “milliyetçilik” ve “laiklik” okları kırılacak. Çatışmanın temelinde bu iki ok var.

Çünkü ulusalcılar diyor ki:

1. Ulusal egemenlikten vazgeçilemez; çünkü egemenlik ulusal değilse, bağımsızlık yoktur.
2. Türkiye emperyalizmin çağımızdaki hali olan küresel sömürgeciliğe teslim edilemez.
3. Türk vatandaşlığından vazgeçilemez; Milliyetler devleti kabul edilemez.
4. Çok-hukuklu Osmanlı düzeni diriltilemez; Cemaatler devleti kabul edilemez.

Peki bunlar “solcu” tezler değil mi?

Sayın Toprak ile Türmen solcular ki, sol adına konuşup buna kim girer kim girmez diye karar verme hakkına sahipler. Ya da siyaset yelpazesinde yer ve konumları tayin otoritesine sahipler ki, kim nerede duracak bunu ilan etme yetkisi kullanıyorlar.

Durum hangisi ise artık, lutfederlerse bizi aydınlatmalarını isteyebilir miyiz? Türkiye'de pek çok kesimin siyasal yön tayin etme işlerinde yüksek değere sahip olan şu sözlere ne derler?

“Kemalizm soldur, Milli kurtuluşçuluktur, emperyalizme karşı bu zümrenin isyan bayrağıdır. Milli Kurtuluşçu bir tutum yansıması açısından bizler sapına kadar Atatürkçüyüz. Onun Milli Kurtuluşçuluk bayrağını, hayatımız da dahil, her şeyimizi ortaya koyarak biz dalgalandırıyoruz.” (agy., s. 131) ”
<http://kemalistler.blogcu.com/thkpc-ve-kemalizm-savunmasi-mahir-cayan/3856336>

Bu sözler, **1971 yılında Kasım** ayında yapılan bir "sonbahar temizliği" sırasında, **Mahir ÇAYAN** tarafından, mahkeme salonunda okunan Savunma'da söylenmişti.

Çayan bir anti - emperyalist... Günün zıtlığında küreselliğe karşı ulusalcı! Dahası feodalizme, feodalizmin dine/etnisiteye dayanan çok-hukukluğuna da karşı!

Biz Türkiye'cek onu solcu biliriz ama.... Toprak - Türmen böyle deyince sormak farz oldu:

Yoksa Mahir Çayan değil de, Toprak - Türmen mi solcu?

[21 Ağustos 2014]

ALTI OKU SOSYALDEMOKRASİYE KIRDIRMA SİYASET

Cumhuriyet Halk Partisi'nin doğuşu ve yükselişi, sosyal demokratlıkla bağlı değildir. CHP'nin doğuşu, ulusal kurtuluş savaşı vererek bağımsızlığı inşa etmek göreviyle bağlıdır.

Kurtuluş ve kuruluşun partisi olarak CHP'ye farklı sıfat eklemeleri 1965'te “**ortanın solu**”, 1974'te “**demokratik sol**” ve 1976'da “**sosyal demokrat**” biçiminde oldu. 1980'li yıllarda CHP'nin yasaklanması nedeniyle

kurulan **Halkçı Parti, Sosyal Demokrat Parti, Sosyaldemokrat Halkçı Parti ve Demokratik Sol Parti** gibi yapılanmalar 1970'li yıllardaki sıfatların kurumsal hale gelmesiyle ortaya çıktı.

Yeni sıfatlarla birlikte, CHP'ye “**özgürlük, eşitlik, dayanışma, emeğin üstünlüğü, gelişmenin bütünlüğü, halkın kendini yönetmesi**” gibi, sosyal demokrasiye ait olduğu ve

'evrensel' olduğu savunulan altı ilke daha eklendi.

Şimdi, eklenenler ile "doğuştan gelen"ler karşı karşıya getirilmek isteniyor.

2014 yılında, CHP'nin doğuş kaynağının gerçeklerine mi, yoksa küreselci – evrenselci değerlere göre mi tanımlanması gerektiği üzerine yine kapsamlı bir mücadele yürüyor. Ama şimdi bazı şeyler farklı.

Mücadelenin özü "saklı"

Partinin danışma kurullarında, yetkili kurullarda, kongre-kurultaylarda, parti basın – yayın organlarında yürüyen sistemli bir "ideolojik – fikirsel tartışma" yok. Kurullar mümkün olduğunca toplanmıyor. Mecburen toplandığında ise görüşmeler elgördülük, baştan savma yapıyor.

Daha da önemlisi, parti yetkili kurullarının göstermelik halleri durumunda, en büyük soru ortaya çıkıyor: **Alınan ve "uygulansın" denilen kararları kim alıyor?** Ve elbette, bunlar parti kararı olmadığına göre, parti disiplini nasıl talep edilebiliyor?

Çalışma ortamı böyle olunca, Parti'nin karar öncesi tartışmaları ve karar sonrası değerlendirmeleri yapacağı gazete, dergi, bülten çıkarmasına da gerek kalmıyor. Nitekim bu dev kurumun böyle araçları yok.

"Saklı mücadele" elbette açığa çıkıyor.

Kamuoyu bunu "her kafadan ayrı ses" diye görüyor; CHP yönetimi de bundan yararlanıp "disiplinsizlik, konuşanı yakacağım!" diyerek kendi ideolojik-siyasal konumunu zor yoluyla güçlendirmeye yöneliyor.

Oysa parti-içi demokrasi yok. Genel Başkanlığın "ben dedim, olacak" ve "ben yaptım, oldu" kararları var. Tüm kamuoyu bunu, seçmene "ben adayı belirledim, sen de tıpış tıpış oy vereceksin" tavrında ve sonra da

"senin yüzünden kaybettik" suçlamasında kendisi yaşayıp gördü.

Süper yöntem! Hem dövüyorsun hem 'vurmasana'! diye çığlığı basıyorsun.

Ama "ben yaptım oldu"culuk, yalnızca davranış hatası değil.

Bu yolla, CHP'nin dönüştürülmesi adı verilen güdümlü bir siyaset yürüyor. Başka boyutları da var ama, bu siyasetin ağırlıklı bir boyutu "partiyi sosyal demokratlaştırmak, evrensel değerlere bağlamak" olarak ilan edilmiş durumda.

Bu hedef, Altı Ok ve Kemalizm/Atatürkçülük olarak bilinen omurganın, bu yönde yeniden yorumlanacağı da ilan edildi.

Oysa bizler için **Altı Ok'un "halkçılık"** oku, sosyal demokrasiyi kabullenmemizin gerekçesi idi. Omurgamıza uygundu. Bunu benimseyerek Batı'daki ve dünyadaki benzer partilerle enternasyonalist bağlarımızı geliştireyorduk.

Şimdi durum böyle değil.

Sosyal demokrasinin evrensel değerleri adına, Altı Ok değiştirilmek isteniyor. Bu değişiklik, Altı Ok'u kırıp atmak anlamına geliyor.

Durum 4 gösterge çerçevesinde açıklanabilir.

(1) SOSYAL DEMOKRASİ EVRENSEL DEĞİLDİR

Sosyal demokrasi Marksizm'den koparak doğdu; **bir sapma**. "Sapma"ların evrensel değer türetmesi güçtür... Hadi bunu bir yana koyarak, "belki de olur" deyip uygulamaya bakalım.

Sosyal demokrasi **Batı Avrupalı**. Dünyanın şu ya da bu köşesinde belirilmiş değil; Avru-

pa'nın da tüm ülkelerine değil, birkaçına özgü.

Ulusal kurtuluş savaşları, bundan daha fazla sayıda ülkede ve Avrupa hariç tüm kıtalarda ortaya çıktı. Onlarca farklı örnek yaşandı; **bağımsızlık - egemenlik - sömürge olmama - topyekun kalkınma - eşitlik/özgürlük** - bunun temel ilke ve değerleri oldu.

Durum bu iken, neden sosyal demokrasi ve değerleri "**evrensel**" oldu da, kurtuluş savaşları ve değerleri "**tarihsel-tekil**" sayıldı?

Sosyal demokrat görüş sahipleri, geçtiğimiz yüzyıl boyunca ülkelerinde pek çok kez iktidar oldular. Ama bu ülkelerde geleceği de biçimlendiren devrim gibi "sosyal reformlar" yapamadılar. Yarına kalan dönüştürücü işler olmadı.

Uygulamaları, dünya genelinde bir "**sistem**" haline gelemedi.

Bu görüş, dünya genelinde bir dayanışma ağı kurmaya pek geç bir zamanda, ancak 1946'da girişti ve iş görmeye 1951'de başladı. Merkezi İngiltere idi. **Sosyalist Enternasyonel** adlı bu kuruluş, dünyaya yayılmaya çalıştı. Ama başkanları hep Batı Avrupalı kaldı. Başkanları 1951 yılından bu yana İngiltere'den, Danimarka'dan, Almanya'dan, Avusturya, Fransa'dan ve 1999'dan sonra Portekiz ve Yunanistan'dandır. Yani Sosyalist Enternasyonel, aynı sosyal demokrat dünya görüşü gibi Batı/Kuzey Avrupalı kaldı.

Günümüzde 75 civarında ülkeden 120 civarında ülkeden partilerin çeşitli statülerde üyeliği var. Ama politikaları hep Batılı ülkelerin çıkarlarına endeksli kalmış, az gelişmiş dünyanın gerçeklerini, bu dünyanın kendi ülkelerinin hükümetleri tarafından talan edilmesini es geçmiştir.

Bu "enternasyonel" deneyime dayandırılacak herhangi bir model, sistem olmadığı

gibi, özgürlük - eşitlik 'evrensel değer'lerin kovalanıp yakalanabildiği herhangi bir politika örneği de yoktur.

Ve hatırlanmalı. Üyesi CHP'dir; ama bu kuruluşun yetkilileri AKP'yi kendilerine daha yakın gördüklerini gizlemeye gerek görmemişlerdir. Ve BDP gözlemci üye olarak bu yapıya kabul edilmiş durumdadır.

(2) SOSYAL DEMOKRASİ ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞLARINI HİÇ SEVMEDİ

Bu sosyal demokrasi, 20. yüzyılı kasıp kavuran ulusal kurtuluş savaşlarını sevmedi. Oysa bizim tarihimiz onunla başladı.

Almanya'da 1919-1925 yıllarında iktidarda sosyal demokratlar vardı. Frederich Ebert baştaydı. Ulusal kurtuluş savaşına sempatisi de desteği yoktu. Düyunu Umumiye cendesinde, cendereyi sıkıştıran taraftaydı.

İkinci dünya savaşı sonrasında dünya ulusal kurtuluş savaşlarıyla sarsıldı. Batı kaynaklı sosyal demokrasi, bu savaşçıların yanında yer almaktan ısrarla kaçındı.

En sonunda, İngiltere'de 10 yıl hüküm süren Tony Blair sosyal demokrasisi, 1997 -2007 arasında Irak'ın işgaline öncülük etti; ABD'nin sağ iktidarlarıyla birlikte "uluslararası toplum" adıyla elinde sopa dünyayı kasıp kavurdu. Hem de buna 3. yol adını vererek!

(3) DEĞERLERİ ARASINDA CUMHURİYETÇİLİK YOK

Evrensel olduğu söylenen sosyal demokrasi-nin iki temel örneği **İngiltere ile Almanya**. Yavru örnekleri de **İsveç ve Avusturya**. Eldeki dört örnek de, "evrensel değer" üretecek ölçüde benzerlik - bütünlük sergilemiyor.

Örneğin Almanya – Avusturya **Cumhuriyet'e** sahip, ama İngiltere – İsveç **Krallık**.

Oysa bizim Altı Ok omurgamızın birinci omuru Cumhuriyetçilik...

Yaklaşık 40 yıl iktidarda olmalarına karşın, İsveç sosyal demokratları Krallık üzerine hiçbir şey dememiş, hiçbir şey yapmamış. Kabullenmiş. İngiltere’de de öyle.

Bizde saltanat ve padişahlığın durumu ve Cumhuriyet mücadelemizin önemi **malum**. Sosyal demokrasinin evrensel değerleri içinde bir ailenin / sülalenin / hanedanın iktidarına karşıtlık yok.

Bir ülkede aile – sülale – hanedan iktidarına “evet” demek, ilerencilik olabilir mi?

Bu yapı varsa, ülkede mülkiyetin, sermayenin, emeğin, ayrıcalıkların olmadığı özgür bir dünyaya kavuşmuş olduğu düşünülebilir mi? 21. yüzyılda bunu mesele etmemek, “evrensel değerler” üretmeye olanak verir mi?

(4) DEĞERLERİ ARASINDA LAİKLİK YOK

Sosyal demokrasi bizi “din ve vicdan özgürlüğü” adı altında din – devlet işlerinin ayrılmasına davet eden, ama **Kilise** örgütlenmesinin iktidarına, zenginliğine, **misyonerliğine**, inanç sömürücülüğüne körleşmeyi tercih eden bir resim veriyor.

İngiltere ve Almanya köklü sayılan bu görüş, Fransız laikliğini “katı” bulur. **Otoriter laiklik** diye niteler. İngiliz-Amerikan modeli laikliği demokratik sayar. Yani “sekülerizm”i.

Nitekim, son sosyal demokrat Tony Blair, Ortadoğuyu kana buladıktan sonra Katolik Kilisesi’nde papaz oldu.

Demek ki, sosyal demokrasinin “evrensel değer”leri arasında Altı Ok laikliğinden farklı bir şey vardır. Farklı uygulamalara dem vurduğuna göre, aynı Cumhuriyetçilik gibi Laiklik de onun evrensel değerleri arasında yer almaz. Bunu da, ülkelerin tarihselliklerine bağlayıp geçer.

Günümüzde Batı-sosyal demokrasisi bizi hilafet kurumunun da bulunabileceği bir “dünyeviliğe” davet ediyor.

Gerçekten de, **“ben sosyal demokratım, o yüzden Cumhuriyetçiyim”** diyen duydunuz mu?

Gerçekten de **“ben sosyal demokratım, o yüzden laikliği vazgeçilmez görürüm”** diyen duydunuz mu?

SONUÇ: Büyük İşgal ve Büyük Gasp

Yalnızca kurumlarda değil, asıl önemlisi düşünce sistemlerimizde büyük işgal - büyük gasp zamanlarının ortasında kaynaşmış duruyoruz.

Sosyal demokrasiye ait olduğu iddia edilen “özgürlük”, “eşitlik”, “emeğin üstünlüğü” ilkeleri somut içeriklere kavuşturulmamıştır. Daha önemlisi bu ilkelerin içerikleri, dönemden döneme başka türlü tanımlanmıştır.

Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşlarının 'evrensel değer'leri, sosyal demokrasi tarafından kovulmuştur.

Günümüzde sosyal demokrasinin sözkonusu "değerler"i, tanımlanışları **bakımından küreselcilik ve neo-liberalizm tarafından gasp edilmiş** durumdadır.

İç öyle doldurulmuş ki, bu ilkeler Altı Ok ve Kemalizm ile kavgaya tutuşturulmuştur.

O halde bugün yapılması gereken şey, Altı Ok'u yeniden yorumlamak değildir.

Asıl yapılması gereken, sosyal demokrasinin “evrensel değer”lerinin evrenselliğini sorgulamak ve bu ilkeleri yeniden değerlendirmeye almaktır.

[BAG, 2 Eylül 2014]

ULUSALCILIK VE DÜŞMAN(LAR)I

Düşmanlık ilanı 2005 yılında “ulusalci dalgayı aşarız” diye **Pensilvanya**’dan gelmişti.

Ulusalcılık, 2007 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü **Terörle Mücadele ve Harekat Dairesi** tarafından “aşırı sağ faaliyetler” kapsamında izlemeye alındı. Bakan Beşir Atalay idi. Tezgahtanmış davalar bütün hızıyla sürdü. O zamanki emniyet şimdi tasfiyede. Ama...

2012 yılında **Ahmet Davutoğlu** “ulusçulukla hesaplaşma zamanı geldi” derken, 2013 başında **Başbakan Erdoğan** “ulusalcılar önümüzü kesemeyecek” dedi. Aynı tarihlerde **Abdullah Öcalan**, “süreci ulusalcı kesimler engeller, süreci bozan düşmanımdır, onlara karşı toplumu hazırlamak için meclisi önemişiyorum” dedi. (Önemseyiş, 6551 sayılı yasa oldu!)

2014’te Amerikancı ve Avrupacı **liberaller**, ulusalcılığın solla bir arada olamayacağı fetvası verdiler. Yerleştirilmiş **dönüştürücüler**, CHP’nin bu görüşle ilişkisini kesmesi için hareketlendiler. Yakamızdan düşün!

Hem hür hem de özgür **yazılı – görsel basında** bu tür buyruklar pek çok yazıldı. Soldan sağdan temizlikçi liberaller, bir küresel (yani yabancı) televizyonun Türkiye şubesi olan ekrandan ulusalcı düşmana karşı kah dudak büktüler, kah kaş çattılar, içlerinde söz bulamayıp yüzünü buruşturanlar oldu.

***

Cemaat-egemen Emniyet, 2007’de ulusalcılığın neye yaslandığını şöyle belirlemiştir: “Ulusalcı kesimler, devlet egemenliğinin zedelenmediği ve ülkenin bağımsızlığını yitirdiği varsayımını temel almaktadır.” Bir ulusalcı olarak iyi belirleme yapılmış diyebilirim. Ama bunu neden “aşırı sağ” kataloğuna almışlar, bunu anlayabilmiş değilim.

Elbette ulusalcılığı tanımlama işini Emniyet’e bırakmak yakışık almaz. Kendimizi kendimiz tanımlamalıyız.

ancak ve ancak, üretimin ve yaşamın kaynaştığı ‘ulusal mekan’larda olabileceğini gösterdi.

Ulusalcılık, **köken olarak** “milliyetçilik” ya da “ulusçuluk” ilkesine dayanır.

Tarihsel kökü Avrupa’da 1648 Westfalya Anlaşması ile 1789 Fransız Devrimi, sömürge dünyada da ulusal kurtuluş savaşlarıyla doğmuş ulus-devlet yapılanmasıdır. Ulusalcılık bu temeli memnuniyetle kabul eder.

Yeni terimle güncel anlam ise 1990’lı yıllarda doğmuştur. Ulusalcılık, 1980’li yılların sonlarında ortaya çıkmış olan küreselciliğe verilmiş yanıtıdır.

Çok yakın bir zaman önce şöyle denmemiş miydi? Dünya küreselleşti, artık küçük bir köye dönüştü, şimdi küreselci anlayışı benimsemek zorundasınız, kaçınılmaz, küreselciliğin alternatifini yok. Ulusalcılık işte bu dayatmalar silsilesini **emperyalist “uydurmalar”** diye görüp reddeden düşünce-eylem sistemi olarak doğdu.

Ulusalcılık, ulaşım ve iletişimde bilim – teknoloji sayesinde azalan mesafeleri gösterip küreselcilik ideolojisini yutturmaya kalkışanların ipliğini pazara çıkardı. Ama bir şey daha yaptı.

Bu yeni talanın, tek tek ülkelerdeki direnişlerle değil de **küresel direniş** ile durdurulabileceğini ileri süren işbirlikçiliğe meydan okudu. Dünya Ticaret Örgütü gibi kurumların toplantılarını bugün Seattle yarın Katar’daki salonların önünde protesto seyahatlerinden ibaret sözümona “küresel direniş”leri hatırlarsınız! Sahi, şimdi neredeler?

Ulusalcılık, tarih bilincine ve emperyalizm kuramıyla ulusal-sınıfsal kurtuluş savaşları deneyimine sahip olanların elinde, aynı anda eyleme dökülen düşünce olarak yükseldi. Bu düşünce, 2006-2007 Cumhuriyet Mitingleri’nde olduğu gibi eylemci gövdesiyle yükseldi. Latin Amerika’yla Venezuela’da Chavez’le selamlaştı. Gerçek direnişin ‘küresel gezginlik’te değil,

Küreselleşme adı verilen şeyin, **yüz yıllık emperyalizmin yeni bir biçiminden ibaret olduğu** kuramı, hem küreselciliği hem de bunun sözde küresel direnişçi işbirlikçilerini etkisiz kıldı. Ulusalcılığın bir numaralı düşman olarak ilan edilmesi, bu nedenlerledir.

***

Küreselcilik tüm dünyayı tek-biçimli kültüre hapsederken, ulusalcılığı tek-biçimlilikle suçluyor. Evrensellik şarkıları söylerken, etnik – mezhepsel yerellikleri övüyor. **Post-modern saçmalıklarla çok-hukukluluk dayatmacılığı** yapıyor. İslamiyet adına tolerans – diyalog diyen dincilerle enerji kaynakları düşkünü İŞİD gibilerini; sol adına **kozmpolitizmi** enternasyonalizm sananları; gönüllü işbirlikçileri olan liberalliği; şimdilerde de **“Avrupa tipi sosyademokrat merkez parti”**

düşkünlerini yanına almış, bunlara hep bir ağızdan “ulusalcılığa tasfiye” çığlıkları attırıyor.

***

Kıscası, elimizdeki ayıraç güçlü. Ulusalcılığın düşmanlarına sorun, **siz “küreselcilik” için ne diyorsunuz?**

Ve biz, 30 Ağustos 1922 zaferine şükranlarımızla, **“vatan ve namus davası”na** devam edelim.

[1 Eylül 2014 Pazartesi]

EMPERYALİST EVRENSELÇİLİK

Evren, Kaşgarlı sözlüğüne göre “gök kubbe” demek. Başka dillerden gelen “kainat”, “alem”, “kozmos” anlamında. **Evrensel ise**, evren ile anladığımız ‘mevcudat’ düzleminden farklı.

Evren gerçek dünyayı anlatırken, evrensel mantıksal kurguyu anlatıyor. Ve asıl olarak da Batı düşüncesinin kurgusunu.

Evrensel, üniversal... Latince universalis’ten bozma. Tüm - bütün ile ilgili buyruk. Değişken ve farklı şeylerin içinde genel, ortak, her yerde geçerli olduğu kabul edilen karakteristik ilke.

Evrensel ilke ulaşılmaması gereken bir şey. Bir tür ‘amaç’. Her yerde mutlak geçerliliği olan ilkeler var; bunlara bağlanmak özgürleşmek demek. Değerler hiyerarşisinin adeta en üst basamağı.

Her ulusun kendi gerekleri ve değerleri, “tümün temeli”ni temsil ettiği ileri sürülen evrensel değer karşısında nedir ki!

PARTİ OLARAK EN BÜYÜK ÇABAMIZ

Evrensellik ve evrenselleşmek, günümüzde felsefi tartışma olmaktan çıktı. Adeta günün modası. Siyasal partilerin kader çizgisi dahi bu kavramla anlatılabiliyor. Örneğin Sayın **Kemal Kılıçdaroğ-**

lu, geçtiğimiz hafta içinde **İngilizce Zaman Gazetesi’ne** şunları söyledi:

“Ben ulusalcılıktan vatanseverliği, evrensel hukuku, insan haklarını, kadın erkek eşitliğini anlıyorum. Benim anlayışım sosyal demokrasinin evrensel kurallarını benimsemek ve onları daha özgürlükçü yorumlamak. CHP yereli de kapsayan bir evrenselliğe doğru adım atıyor. Değişim, yenilenme dediğimiz bu. Dünya küçülüyor, evrensel değerleri benimsemek, onun parçası olmak en büyük çabamız, parti olarak.”

Burada “evrensel hukuk” **uluslararası hukuk** yerine kullanılmış durumda. Dünya henüz evrensel sıfatı yüklenmiş bir hukuk düzenine ulaşamadı. Tahkim mahkemeleri ile AIHM gibi kurumlarda üretilen kararlar, küresel-bölgesel kapitalizme odaklı ve ilahi adalet ağırlığından pek uzak.

Sosyal demokrasi ise Avrupalı ve sosyalizmden sapma bir akım. Doğum yeri gereğince emperyalizm gerçeğini hep ıskalamış. Bu akımın evrensel kurallarından söz etmek mümkün değil. Olsa **genel kuralları** olabilir. Günümüzde bu bile oldukça güç. Son temsilcisi, ABD’yi ve sözde “uluslararası toplum”u Irak işgali için kışkırtan

Tony Blair idi. Bu vahşiliğin bedelini Katolik Kilisesi'ne ve tarihe gömülerek ödedi.

Yereli de kapsayan evrensellik cümlesinde de benzer bir sorun var. “**Evrensel” sözünün çifti “tarihsel”, yerel sözünün çifti ise küresel sözüdür.** Demek ki hedeflenen durum Türkiye’yi ulusal bir bütün olarak uluslararası düzende konumlamak değil, küresel dünya düzeninin yerel parçası haline getirmek. Bunu Dünya Bankası daha 20 yıl önce şemaya dökmüştü. Ya “dünya küçülüyor, evrensel değerleri benimseyerek onun parçası olmak” ne demek?

EVRENSEL DEĞERLER DERKEN?

Evrensel değerler oldukça kapalı bir deyiş.

Kimileri bunların insanlığın manevi – ahlaki değerleri olduğunu ileri sürer; bu alana dinlerin çatışması / tolerans - hoşgörüsü / diyalogları el atmış durumdadır. Kimileri bunların toplumsal ve siyasal modelleri olduğunu söyler; bu alan Batılı bir avuç ülkenin entelektüelleri ve kurumları tarafından belirlenmiştir. Kimileri de evrensel değeri “şirket/dünya vatandaşlığı” temelinde **kozmopolitizm** olarak tanımlamış durumdadır.

F tipi dahil siyasal İslamcılar, “seküler milliyetçilik egemen iken sorunları İslam’a göre çözme imkanımız yok; ama aynı amaca evrensel hukuk

normlarını esas alarak, insan hakları anlayışı çerçevesinde” ulaşabiliriz diyorlar. **Hristiyanlık ve Yahudilik** dünyası, çoktan beridir bugünkü “evrensel normların kaynağı biziz” diye haykırıyor. Hem bu kaynak hem de onun dünyevi kolları, **500 yıllık sömürgeciliğin failleri...**

Eldeki “değerler”in üreticileri, küresel düzenin tepesine yerleşmiş dinsel ve dünyevi tekellerle bir avuç ülkeden ibaret. Ve bunlar şimdi dünyayı “**ebedi dünya barışı**”, “açık toplum” ve “demokrasi” değerleri adına yangın yerine çevirmiş olanlar.

Evrenselci siyasal dinciler ile küresel sömürgeciliğin ortaklaştığı “evrensel değerler”e bağlanmayı hedeflemek, tüm insanlık için olduğu gibi, bizler için de müjde değil; çağın gericiliğine gönüllü teslimiyet haberidir.

Taraf’ın “kene avcısı”, Cumhuriyet’in “sonbahar temizlikçisi” yazarlarıyla eski AİHM yargıçlarının söylediklerine bakın, yeter!

[25 Ağustos 2014 Pazartesi]